



DET KONGELIGE
UTENRIKSDEPARTEMENT

Prop. 71 S

(2023–2024)

Proposisjon til Stortinget (forslag til stortingsvedtak)

Samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutning nr. 81/2024 av 15. mars 2024 om innlemmelse i EØS-avtalen av forordning (EU) 2023/2418 om opprettelse av et instrument for å styrke den europeiske forsvarsindustrien gjennom felles anskaffelser (EDIRPA)

*Tilråding fra Utenriksdepartementet 5. april 2024,
godkjent i statsråd samme dag.
(Regjeringen Støre)*

1 Bakgrunn

Ved EØS-komiteens beslutning nr. 81/2024 av 15. mars 2024 ble det besluttet å innlemme Europaparlaments- og rådsforordning (EU) 2023/2418 av 18. oktober 2023 om opprettelse av et instrument for å styrke den europeiske forsvarsindustrien gjennom felles anskaffelser (EDIRPA), ved en endring av EØS-avtalens protokoll 31. Forordningen regulerer EDIRPA-programmet, som vil vare fra 27. oktober 2023 til 31. desember 2025.

Krigen i Ukraina har ført til økt etterspørsel og lengre ledetider på leveranser av forsvarsmateriell i Europa og verden for øvrig. En måte å redusere ledetidene på er ved at flere land samordner sine anskaffelser. EDIRPA er et virkemiddel for at flere europeiske land går sammen om anskaffelser, spesielt der Ukraina og Moldova mottar deler eller hele sluttleveransen. Reduserte ledetider for bestillinger fra europeiske land skal også gi økt grad av trygghet om at donerte beholdninger kan

erstattes gjennom nye anskaffelser innenfor rimelige tidsrammer.

EU har aldri tidligere gitt økonomisk støtte til anskaffelser, og EDIRPA er derfor et nytt EU-instrument som må sees i sammenheng med EUs målsetting om å øke den europeiske militære støtten til Ukraina. Instrumentet er en incentivordning for felles anskaffelser, der tre eller flere land går sammen om en anskaffelse og gjennom søknad mottar finansiell støtte fra EU for anskaffelsen. Støttebeløpet er ikke knyttet til konkrete kostnader, men beregnes som en prosentandel av anskaffelsens totalverdi.

EØS-avtalens regler om programsamarbeid vil utgjøre det rettslige grunnlag for norsk deltakelse i EDIRPA.

Beslutningen i EØS-komiteen ble fattet med forbehold om Stortingets samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutning, ettersom norsk deltakelse i programmet innebærer økonomiske forpliktelser over flere år. Stortingets samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslut-

Samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutning nr. 81/2024 av 15. mars 2024 om innlemmelse i EØS-avtalen av forordning (EU) 2023/2418 om opprettelse av et instrument for å styrke den europeiske forsvarsindustrien gjennom felles anskaffelser (EDIRPA)

ning er derfor nødvendig i medhold av Grunnlovens § 26 andre ledd.

EØS-komiteens beslutning nr. 81/2024 av 15. mars 2024, samt Europaparlaments- og rådsforordning (EU) nr. 2023/2418 i uoffisiell norsk oversettelse, følger som trykte vedlegg til proposisjonen.

2 Generelt om EDIRPA

EDIRPA skal støtte felles anskaffelser av forsvarsmateriell gjennomført av EU/EØS-stater. Bakteppet for forordningen er Russlands fullskalainvasjon av Ukraina, som begynte den 24. februar 2022. Det er åpnet for deltakelse for stater som er medlem av EØS/EFTA. Island og Liechtenstein deltar ikke.

Selv om EDIRPA-forordningen først trådte i kraft 23. oktober 2023, åpner forordningen for at støtte også kan gis til anskaffelser med oppstart i tiden mellom starten på Russlands fullskalainvasjon av Ukraina og forordningens ikrafttredelse.

Før fullskalainvasjonen av Ukraina var de fleste europeiske lands forsvarsindustri dimensjoner for etterspørsel i fredstid. Økt etterspørsel av forsvarsmateriell øker behovet for tettere koordinering mellom ulike lands anskaffende myndigheter, og EDIRPA skal kompensere for økte kostnader og kompleksitet som oppstår gjennom flernasjonale anskaffelser.

EDIRPA er rettet inn mot anskaffelse av materiell for å gjenanskaffe beredskapsbeholdninger og erstatte utdatert forsvarsmateriell, inkludert sovjetisk-produsert utstyr. EDIRPA skal også forsterke medlemsstatenes strategiske kapabiliteter.

Forordningens formål er todelt. På den ene siden skal EDIRPA styrke konkurransedyktigheten til den europeiske forsvarsindustrielle teknologibasen (EDTIB). På den andre siden skal den legge til rette for mer internasjonalt samarbeid rundt anskaffelser.

Anskaffelser er et nasjonalt anliggende, men EDIRPA skal støtte opp under felles anskaffelser og dermed bidra til å oppnå Det europeiske forsvarsbyrået (EDA) sin målsetting om at 35 pst. av nytt utstyr skal anskaffes kollektivt.

Programmet har et omfang på 300 mill. euro, med oppstart i 2024 og varighet til 2026. Nasjonale myndigheter og anskaffelsesorganisasjoner kan motta støtte gjennom EDIRPA.

I hovedsak skal anskaffelser gjøres av forsvarsindustri i EU og deltakende EØS-EFTA-stater. Forordningen stipulerer at minst det som tilsvarer minst 65% av anskaffelsens totalverdi skal produ-

seres innenfor EU/EØS. Det åpnes også for å bruke EDIRPA til NATO-relevante fellesanskaffelser.

Støtte kan ikke gå utover 15 pst. av totalverdien av en anskaffelse, eller 15 pst. av totalbudsjettet for en anskaffelse. Unntaket er for anskaffelser der Ukraina og/eller Moldova er ett av mottakerlandene, eller der små- og mellomstore bedrifter leverer inntil 15 pst. av den totale anskaffelsesverdien. I disse tilfellene økes prosentandelen fra 15 til 20 pst.

EDIRPA-forordningen slår ellers fast at autonome våpen uten meningsfull menneskelig kontroll ikke vil kunne anskaffes med EDIRPA-støtte.

Et arbeidsprogram er utarbeidet for å prioritere hvilke produksjonskapasiteter som skal styrkes. Forsvarsdepartementet har blitt invitert til å bidra til utarbeidelsen av arbeidsprogrammet.

3 Nærmere om innholdet i forordningen

Artikkel 1 angir rammen for forordningen og slår fast at EDIRPA er etablert for perioden 27. oktober 2023–31. desember 2025.

Artikkel 2 og 3 angir henholdsvis definisjoner og målsettinger for EDIRPA.

Artikkel 4 omhandler budsjettet for EDIRPA i perioden 27. oktober 2023 til 31. desember 2025, på totalt 300 000 000 euro i løpende priser.

Artikkel 5 angir bestemmelsene for deltakelse ved EFTA-stater som er del av Det europeiske økonomiske samarbeidsområde (EØS). Betingelsene for EØS/EFTA-statenes deltakelse skal være i overensstemmelse med bestemmelsene i EØS-avtalen.

Artikkel 6 omhandler form og implementering av EU-finansiering gjennom EDIRPA.

Artikkel 7 fremholder at finansiering ikke kobles til kostnader.

Artikkel 8 og 9 angir rammen for hvilke aktiviteter som kan støttes under EDIRPA og under hvilke betingelser disse aktivitetene kan utøves.

Artikkel 9 angir også de stedlige begrensninger for virksomhetene – både for mottakere og deres underleverandører.

Artikkel 10 angir hvem som er berettiget til støtte under EDIRPA.

Artikkel 11 gir en beskrivelse av de tildelingskriterier som skal benyttes.

Artikkel 12 angir at det skal etableres et arbeidsprogram som beskriver både innholdet og de økonomiske rammene for EDIRPA.

Samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutning nr. 81/2024 av 15. mars 2024 om innlemmelse i EØS-avtalen av forordning (EU) 2023/2418 om opprettelse av et instrument for å styrke den europeiske forsvarsindustrien gjennom felles anskaffelser (EDIRPA)

Artikkel 13 fastsetter bestemmelser for hvordan gradert informasjon skal håndteres og at dette skal være i samsvar med fastsatte EU-regler. Arbeidsprogrammene må sees i sammenheng med artikkel 3 som angir målsettinger for EDIRPA.

Artikkel 14 omhandler bestemmelser og overvåking av EDIRPA sin måloppnåelse og progresjon samt regler om rapportering.

Artikkel 15 omhandler en mottaker av EDIRPA-midler sin plikt til å synliggjøre og offentliggjøre midlenes opphav.

Artikkel 16 fastsetter at det skal opprettes en komité som støtte for EU-kommisjonens arbeid. Både Det europeiske forsvarsbyrået og Den europeiske utenriksstjeneste skal inviteres som observatører og kunne tilby sin ekspertise.

Artikkel 17 fastsetter at denne forordningen trer i kraft fra 27. oktober 2023.

4 Beslutningen i EØS-komiteen

EØS-komiteens beslutning nr. 81/2024 av 15. mars 2024 om EØS/EFTA-statenes deltakelse i EDIRPA består av en innledning og tre artikler.

I *innledningen* slås det fast at EØS-avtalens protokoll 31 bør endres for å gjøre det mulig å videreføre det utvidede samarbeidet mellom partene i EØS-avtalen som omfatter EØS/EFTA-statenes deltakelse i EDIRPA.

Artikkel 1 fastsetter at det legges til, etter paragraf 14 i artikkel 7 i protokoll 31 til EØS-avtalen, et avsnitt som åpner for EØS/EFTA-statenes deltakelse i EDIRPA. Det stipuleres videre at EØS/EFTA-statene skal bidra finansielt til EDIRPA-programmet gjennom to ulike budsjettlinjer. Videre unntas Island og Liechtenstein fra deltakelse og økonomiske forpliktelse i forbindelse med programmet.

Artikkel 2 fastsetter at EØS-komiteebeslutningen trer i kraft dagen etter at alle meddelelser etter EØS-avtalens artikkel 103 nr. 1(*) er inngitt. Videre at beslutningen får anvendelse fra 27. oktober 2023.

Artikkel 3 slår fast at beslutningen skal offentliggjøres i EØS-vedlegget til EU-tidende.

5 Økonomiske og administrative konsekvenser

Norge forplikter seg til bidrag til, og deltakelse i, EDIRPA over statsbudsjettet for 2024 og 2025. Utgiftene for norsk deltakelse i 2024 og 2025 fastsettes etter EØS-avtalens artikkel 82 nr. 1 bokstav a), og vil utgjøre 10 110 000 euro (om lag 114 mill. kroner med en kurs på 1:11,30 og en proporsjonalitetskoeffisient på 3,37). Utgiftene til norsk deltakelse vil bli dekket innenfor den militære delen av Nansen-programmet.

Forsvarsdepartementet vil stå for den løpende oppfølgingen av EDIRPA i gjennomføringsperioden, noe som ikke forventes å medføre administrativt merarbeid i betydelig grad.

6 Vurdering og tilråding

Regjeringen ønsker å delta i EDIRPA for å redusere ledetider og slik gjøre det mulig for økt militær støtte til Ukraina fra Norge og alliert hold.

Deltakelse i EDIRPA nødvendiggjør ikke loveller forskriftsendringer.

Forsvarsdepartementet tilrår godkjenning av EØS-komiteens beslutning om innlemmelse i EØS-avtalen av EDIRPA. Utenriksdepartementet slutter seg til dette.

Samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutning nr. 81/2024 av 15. mars 2024 om innlemmelse i EØS-avtalen av forordning (EU) 2023/2418 om opprettelse av et instrument for å styrke den europeiske forsvarsindustrien gjennom felles anskaffelser (EDIRPA)

Utenriksdepartementet

t i l r å r :

At Deres Majestet godkjenner og skriver under fremlagt forslag til proposisjon til Stortinget om samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutning nr. 81/2024 av 15. mars 2024 om innlemmelse i EØS-avtalen av forordning (EU) 2023/2418 om opprettelse av et instrument for å styrke den europeiske forsvarsindustrien gjennom felles anskaffelser (EDIRPA).

Vi **HARALD**, Norges Konge,

s t a d f e s t e r :

Stortinget blir bedt om å gjøre vedtak om samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutning nr. 81/2024 av 15. mars 2024 om innlemmelse i EØS-avtalen av forordning (EU) 2023/2418 om opprettelse av et instrument for å styrke den europeiske forsvarsindustrien gjennom felles anskaffelser (EDIRPA), i samsvar med et vedlagt forslag.

Forslag

til vedtak om samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutning nr. 81/2024 av 15. mars 2024 om innlemmelse i EØS-avtalen av forordning (EU) 2023/2418 om opprettelse av et instrument for å styrke den europeiske forsvarsindustrien gjennom felles anskaffelser (EDIRPA)

I

Stortinget samtykker i godkjenning av EØS-komiteens beslutning nr. 81/2024 av 15. mars 2024 om innlemmelse i EØS-avtalen av forordning (EU) 2023/2418 om opprettelse av et instrument for å styrke den europeiske forsvarsindustrien gjennom felles anskaffelser (EDIRPA).

Vedlegg 1

EØS-KOMITEENS BESLUTNING nr. 81/2024 av 15. mars 2024 om endring av EØS-avtalens protokoll 31 om samarbeid på særlige områder utenfor de fire friheter

EØS-KOMITEEN HAR –

under henvisning til avtalen om Det europeiske økonomiske samarbeidsområde, heretter kalt EØS-avtalen, særlig artikkel 86 og 98, og ut fra følgende betraktninger:

- 1) Samarbeidet mellom partene i EØS-avtalen bør utvides til å omfatte europaparlaments- og rådsforordning (EU) 2023/2418 av 18. oktober 2023 om opprettelse av et instrument for å styrke den europeiske forsvarsindustrien gjennom felles anskaffelser (EDIRPA)¹.
- 2) EFTA-statene bør delta i aktivitetene som følger av forordning (EU) 2023/2418, fra 27. oktober 2023, uavhengig av når denne beslutning er truffet, og uavhengig av om en eventuell meddelelse om oppfylte forfatningsrettslige krav har funnet sted etter 10. juli 2023.
- 3) Enheter etablert i EFTA-statene bør ha rett til å delta i aktiviteter som starter før denne beslutning trer i kraft. Kostnadene som påløper i forbindelse med aktiviteter med oppstart etter 27. oktober 2023, kan anses som berettigede på samme vilkår som de som anvendes for kostnader som enheter etablert i EU-medlemsstatene pådrar seg, forutsatt at denne beslutning trer i kraft før det aktuelle tiltaket avsluttes. Klausulen om tiltak som er støtteberettigede med tilbakevirkende kraft i artikkel 6 nr. 3 i forordning (EU) 2023/2418, får også anvendelse.
- 4) Vilkårene for deltakelsen til EFTA-statene og deres institusjoner, foretak, organisasjoner og statsborgere i Den europeiske unions programmer er fastsatt i EØS-avtalen, særlig i artikkel 81.
- 5) EØS-avtalens protokoll 31 bør derfor endres for å gjøre et slikt utvidet samarbeid mulig fra 27. oktober 2023 –

TRUFFET DENNE BESLUTNING:

Artikkel 1

I EØS-avtalens protokoll 31 artikkel 7, etter nr. 15, skal nytt nummer lyde:

«16.EFTA-statene skal fra 27. oktober 2023 delta i unionstiltakene knyttet til følgende rettsakt og følgende budsjettposter oppført i Den europeiske unions alminnelige budsjett:

- 32023 R 2418: Europaparlaments- og rådsforordning (EU) 2023/2418 av 18. oktober 2023 om opprettelse av et instrument for å styrke den europeiske forsvarsindustrien gjennom felles anskaffelser (EDIRPA) (EUT L, 2023/2418, 26.10.2023).
- Budsjettpost 13 01 04: 'Støttekostnad for det kortsiktige instrumentet for felles forsvarsanskaffelser'.
- Budsjettpost 13 06 01: 'Kortsiktig instrument for felles forsvarsanskaffelser'.

Kostnadene som påløper i forbindelse med aktiviteter med oppstart etter 27. oktober 2023 eller, når vilkårene i artikkel 6 nr. 3 i forordning (EU) 2023/2418 er oppfylt, etter 24. februar 2022, kan anses som berettigede fra startdatoen for tiltaket fastsatt i den aktuelle tilskuddsavtalen eller tilskuddsbeslutningen, på de vilkår som er fastsatt der, forutsatt at EØS-komiteens beslutning nr. 81/2024 av 15. mars 2024 trer i kraft før tiltaket avsluttes.

Island og Liechtenstein skal være unntatt fra å delta i og bidra finansielt til instrumentet opprettet ved forordning (EU) 2023/2418.»

Artikkel 2

Denne beslutning trer i kraft dagen etter at alle meddelelser etter EØS-avtalens artikkel 103 nr. 1 er inngitt².

Den får anvendelse fra 27. oktober 2023.

¹ EUT L, 2023/2418, 26.10.2023.

² Forfatningsrettslige krav angitt.

Samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutning nr. 81/2024 av 15. mars 2024 om innlemmelse i EØS-avtalen av forordning (EU) 2023/2418 om opprettelse av et instrument for å styrke den europeiske forsvarsindustrien gjennom felles anskaffelser (EDIRPA)

Artikkel 3

Denne beslutning skal kunngjøres i EØS-avdelingen av og EØS-tillegget til *Den europeiske unions tidende*.

Utferdiget i Brussel 15. mars 2024.

For EØS-komiteen

Nicolas von Lingen
Formann

Erklæring fra EFTA-statene i forbindelse med EØS-komiteens beslutning nr. 81/2024 av 15. mars 2024 om endring av EØS-avtalens protokoll 31 for å utvide samarbeidet mellom avtalepartene til å omfatte EFTA-statenes deltakelse i instrumentet opprettet ved forordning (EU) 2023/2418

Denne beslutning utvider samarbeidet mellom avtalepartene til å omfatte EFTA-statenes deltakelse i instrumentet opprettet ved forordning (EU) 2023/2418 («instrumentet»). EFTA-statene anser at forsvarssaker faller utenfor EØS-avtalens virkeområde, og at vedtakelsen av denne beslutning derfor ikke utvider EØS-avtalens virkeområde til å omfatte forsvarssaker, utover deltakelsen i instrumentet. EFTA-statene understreker også at Island og Liechtenstein ikke skal delta i, og ikke skal bidra finansielt til, instrumentet.

Vedlegg 2

Europaparlaments- og rådsforordning (EU) 2023/2418 av 18. oktober 2023 om opprettelse av et instrument for å styrke den europeiske forsvarsindustrien gjennom felles anskaffelser (EDIRPA)

EUROPAPARLAMENTET OG RÅDET FOR DEN EUROPEISKE UNION HAR –

under henvisning til traktaten om Den europeiske unions virkemåte, særlig artikkel 173 nr. 3, under henvisning til forslag fra Europakommisjonen,

etter oversending av utkast til regelverksakt til de nasjonale parlamentene,

under henvisning til uttalelse fra Den europeiske økonomiske og sosiale komité¹,

etter den ordinære regelverksprosedyren² og ut fra følgende betraktninger:

- 1) EUs stats- og regjeringssjefer forpliktet seg ved sitt møte i Versailles 11. mars 2022 til å styrke de europeiske forsvarskapasitetene i lys av Russlands angrepskrig mot Ukraina. De ble enige om å øke forsvarsutgiftene betydelig, utvikle ytterligere insentiver til stimulering av medlemsstatenes felles investeringer i felles prosjekter og felles anskaffelser av forsvarskapasiteter, investere ytterligere i de kapasitetene som er nødvendige for å utføre hele bredden av oppdrag og operasjoner, fremme synergi og styrke innovasjon, og utvikle den europeiske forsvarsindustrien, også små og mellomstore bedrifter (SMB).
- 2) Russlands uberettigede invasjon av Ukraina 24. februar 2022 og den pågående angrepskrigen landet fører, har tydeliggjort at det er svært viktig å handle snarest mulig for å avhjelpe eksisterende mangler. At høyintensiv krigføring og territoriale konflikter er tilbake i Europa, har en negativ innvirkning på Unionens og medlemsstatenes sikkerhet og krever en betydelig økning i medlemsstatenes kapasitet til å avhjelpe de mest akutte og kritiske manglene.
- 3) Russlands angrepskrig mot Ukraina har på en dramatisk måte understreket behovet for å tilpasse den europeiske militærteknologiske og forsvarsindustrielle basen – European Defence Technological and Industrial Base (EDTIB) til strukturendringer, styrke Unionens militære forskning og utvikling, modernisere militært utstyr og styrke samarbeidet mellom medlemsstatene innenfor rammen av anskaffelser på forsvarsområdet.
- 4) Den 18. mai 2022 framla Kommisjonen og Unionens høyrepresentant for utenrikssaker og sikkerhetspolitikk (høyrepresentanten) en fellesmelding om analysen av investeringsunderskuddet på forsvarsområdet og veien framover. Fellesmeldingen understreket virkningene av mange års underfinansiering av forsvaret og at det finnes finansielle, industrielle og kapasitetsmessige mangler i Unionens forsvarssektor. Fellesmeldingen framhevet også at krigens tilbakekomst til Europa har avdekket at underskudd og mangler i militære lagre har hopet seg opp, kapasiteten i industriproduksjonen er redusert og felles anskaffelser og samarbeid er blitt begrenset. Fellesmeldingen understreket også mangler som umiddelbart påvirker handlefriheten til medlemsstatenes væpnede styrker, i tillegg til det akutte behovet for å fylle opp igjen visse lagre, erstatte utdatert militært utstyr, for eksempel utstyr som er utformet eller produsert i tidligere Sovjetunionen, og forsterke de strategiske kapasitetene.
- 5) Fellesmeldingen foreslo også et dedikert kort-siktig instrument, utformet i solidarisk ånd, som et verktøy for å stimulere medlemsstatene til å gjennomføre felles anskaffelser, frivillig og på en samarbeidsbasert måte, for å avhjelpe de mest akutte og kritiske manglene, særlig dem som er oppstått på grunn av Russlands angrepskrig mot Ukraina.

¹ EUT C 486 av 21.12.2022, s. 168.

² Europaparlamentets holdning av 12. september 2023 (ennå ikke offentliggjort i EUT) og rådsbeslutning av 9. oktober 2023.

Samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutning nr. 81/2024 av 15. mars 2024 om innlemmelse i EØS-avtalen av forordning (EU) 2023/2418 om opprettelse av et instrument for å styrke den europeiske forsvarsindustrien gjennom felles anskaffelser (EDIRPA)

- 6) Det foreslåtte nye dedikerte kortsiktige instrumentet er ment å bidra til å styrke felles forsvarsanskaffelser og gjennom tilhørende EU-finansiering styrke Unionens forsvarsindustrielle kapasiteter, blant annet ved å øke produksjonen av forsvarsprodukter. Det vil også bidra til å nå den kollektive referanseverdien på 35 % av de samlede utgiftene til utstyrsanskaffelser innenfor rammen av europeisk samarbeid om slike anskaffelser, fastsatt av Det europeiske forsvarsbyråets styre i 2007.
- 7) Styrking av EDTIB bør derfor være i sentrum for denne innsatsen. Det finnes fortsatt vanskeligheter, mangler og fragmentering, noe som fører til utilstrekkelig samarbeid og manglende samvirkingsevne mellom produkter.
- 8) Den særskilte strukturen og de spesifikke vilkårene og kriteriene for støtteberettigelse som er fastsatt i denne forordningen, er særegne for det dedikerte kortsiktige instrumentet og bestemt ut fra særskilte omstendigheter og den rådende akutte situasjonen.
- 9) I dagens situasjon på forsvarsmarkedet, preget av en økende sikkerhetstrussel og realistiske utsikter til en høyintensiv konflikt, øker medlemsstatene forsvarsbudsjettene sine raskt og tar sikte på å gjøre samme type anskaffelser av forsvarsprodukter. Dette har ført til en etterpørsel som kan overstige EDTIBs produksjonskapasitet, som i dag er tilpasset produksjon i fredstid.
- 10) Som følge av dette kan det forventes kraftig prisinflasjon og lengre leveringstider, noe som kan skade Unionens og medlemsstatenes sikkerhet. Forsvarsindustrien må sikre den produksjonskapasiteten som er nødvendig for å håndtere bestillinger, i tillegg til kritiske råstoffer og delkomponenter. I den forbindelse kan produsenter prioritere store bestillinger og gjøre de mest sårbare landene mer utsatt, ettersom de ikke har den kritiske størrelsen og de økonomiske midlene til å sikre store bestillinger.
- 11) Dagens geopolitiske situasjon i de østlige naboskapslandene har vist at selv om dobbeltarbeid bør unngås, kan et diversifisert forsvarsmarked bidra til at et stort produktmangfold umiddelbart blir tilgjengelig på markedet, og dermed til en tilstrekkelig dekning av medlemsstatenes akutte behov.
- 12) Dessuten bør det gjøres en innsats for at de økte utgiftene fører til et mye sterkere EDTIB i hele Unionen. Økte nasjonale investeringer som gjøres uten samordning eller samarbeid, kan forsterke fragmenteringen.
- 13) I lys av utfordringene ovenfor og de tilhørende strukturendringene virker det nødvendig å påskynde tilpasningen av EDTIB for å øke basens konkurransevne og effektivitet, i samsvar med artikkel 173 i traktaten om Den europeiske unions virkemåte (TVEU). Avhjelping av industrielle mangler bør omfatte rask håndtering av de mest akutte manglene.
- 14) Det bør særlig stimuleres til felles investeringer og forsvarsanskaffelser ettersom slike samarbeidstiltak vil sikre at den nødvendige endringen i EDTIB skjer på en samarbeidsrettet måte, slik at man unngår ytterligere fragmentering og styrker samvirkingsevnen.
- 15) For dette formålet bør det etableres et dedikert kortsiktig instrument for å øke samarbeidet mellom medlemsstatene i forsvarsanskaffelsesfasen («instrumentet»). Instrumentet bør stimulere medlemsstatene til å samarbeide og, særlig når de gjør anskaffelser for å avhjelpe disse manglene, øke samvirkingsevnen og styrke og forbedre de forsvarsindustrielle kapasitetene sine.
- 16) Uten at det berører budsjettmyndighetens fortrinnsretter, vil midlene som tildeles instrumentet, finansieres innenfor den eksisterende flerårige finansielle rammen uten å påvirke midler som allerede er avsatt til spesifikke EU-tiltak.
- 17) Instrumentet bør kompensere for kompleksiteten og risikoene som er knyttet til felles anskaffelser, og samtidig gi mulighet for stor driftsfordeler i de tiltakene medlemsstatene vedtar for å styrke og modernisere EDTIB, med et særlig søkelys på SMB-er og små selskaper med middels markedsverdi, og derved øke Unionens kapasitet, motstandsdyktighet og forsyningssikkerhet.

Stimulering til felles anskaffelser vil også føre til reduserte kostnader med hensyn til den administrative byrden og livssyklusforvaltningen av relevante systemer. Instrumentet bør ledsages av en innsats for å styrke europeiske forsvars- og sikkerhetsmarkeder, -tjenester og -systemer, og for å skape like konkurransevilkår for leverandører fra alle medlemsstatene. Felles anskaffelser i et felles EDTIB-marked gjør stordriftsfordeler mulig og sikrer nyskaping og effektivitet i produksjon og teknologi.
- 18) Instrumentet bygger på og tar hensyn til arbeidet til innsatsgruppen for felles anskaffelser av forsvarsmateriell (Defence Joint Procurement Task Force) nedsatt av Kommisjonen og høyrepresentanten og lederen for Det europeiske forsvarsbyrået, i tråd med fellesmeldingen av

Samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutning nr. 81/2024 av 15. mars 2024 om innlemmelse i EØS-avtalen av forordning (EU) 2023/2418 om opprettelse av et instrument for å styrke den europeiske forsvarsindustrien gjennom felles anskaffelser (EDIRPA)

18. mai 2022, for å koordinere veldig kortsiktige behov for forsvarsanskaffelser og for å samarbeide med medlemsstatene og forsvarsprodusenter i Unionen for å støtte felles anskaffelser for oppfylning av lagre, særlig i lys av støtten som gis til Ukraina.
- 19) Sikkerhetssituasjonen i Europa krever umiddelbar refleksjon rundt hvordan man kan redusere en altfor stor fragmentering gjennom frittstående EU-initiativer, og hvordan relevante instrumenter kan knyttes strategisk sammen. Instrumentet er ment å sikre sammenheng med Unionens eksisterende samarbeidsbaserte forsvarsrelaterte initiativer, som kapabilitetsutviklingsplanen (Capability Development Plan), den samordnede årlige gjennomgangen vedrørende forsvar (Coordinated Annual Review on Defence), Det europeiske forsvarsfondet og permanent strukturert samarbeid. Instrumentet er fullt og helt i samsvar med målene til det strategiske kompasset for sikkerhet og forsvar. Når det er hensiktsmessig, kan det også tas høyde for regionale og internasjonale prioriteringer, blant annet innenfor rammen av Den nordatlantiske traktats organisasjon (NATO), dersom de er i tråd med Unionens prioriteringer og ikke hindrer medlemsstater eller assosierte land i å delta, samtidig som unødvendig overlapping bør unngås.
- 20) Ettersom instrumentet har som mål å styrke konkurranseevnen og effektiviteten i Unionens forsvarsindustri, må felles anskaffelseskontrakter, for å få støtte fra instrumentet, inngås med leverandører eller underleverandører som er etablert i Unionen eller i assosierte land, og som ikke kontrolleres av ikke-assosierte tredjeland eller av enheter i ikke-assosierte tredjeland. I den forbindelse bør kontroll over en leverandør eller underleverandør forstås som evnen til direkte eller indirekte å utøve en avgjørende innflytelse på en leverandør eller underleverandør via ett eller flere mellomliggende rettssubjekter. For å sikre at Unionens og medlemsstatenes grunnleggende sikkerhets- og forsvarsinteresser er beskyttet, bør dessuten infrastruktur, anlegg, eiendeler og ressurser tilhørende leverandører og underleverandører som deltar i den felles anskaffelsen, og som brukes til den felles anskaffelsen, ligge på territoriet til en medlemsstat eller et assosiert land.
- 21) Under visse omstendigheter bør det være mulig å fravike prinsippet om at leverandører og underleverandører som deltar i en felles anskaffelse støttet av instrumentet, ikke kontrolleres av ikke-assosierte tredjeland eller enheter i ikke-assosierte tredjeland. I den forbindelse bør leverandører eller underleverandører som er etablert i Unionen eller i et assosiert land, og som er kontrollert av et ikke-assosiert tredjeland eller en enhet fra et ikke-assosiert tredjeland, kunne delta som leverandører eller underleverandører i en felles anskaffelse, forutsatt at strenge vilkår er oppfylt med hensyn til Unionens og medlemsstatenes sikkerhets- og forsvarsinteresser, som fastsatt innenfor rammen av den felles utenriks- og sikkerhetspolitikken i samsvar med avdeling V i Traktaten om Den europeiske union (TEU), og med hensyn til styrking av EDTIB.
- 22) Felles anskaffelsesprosedyrer og -kontrakter skal også omfatte et krav om at forsvarsproduktet ikke skal være underlagt restriksjoner fra et ikke-assosiert tredjeland eller en enhet fra et ikke-assosiert tredjeland, som begrenser en medlemsstats evne til å bruke det aktuelle forsvarsproduktet. I hastetilfeller der EDTIBs kapasitet til å avhjelpe de mest akutte og kritiske manglene i medlemsstatenes lagre ikke er tilstrekkelig, eller der EDTIB ikke er i stand til å levere de nødvendige forsvarsproduktene innen en tilfredsstillende tidsramme, bør dette kravet ikke gjelde dersom de innkjøpte forsvarsproduktene var i bruk før 24. februar 2022 av de væpnede styrkene til et flertall av medlemsstatene som deltar i den felles anskaffelsen. Om dette unntaket får anvendelse, bør land som deltar i den felles anskaffelsen, undersøke om de komponentene som er underlagt restriksjoner, kan erstattes av en alternativ komponent uten restriksjoner fra Unionen eller assosierte land.
- 23) Tilskudd som gis i henhold til instrumentet, bør være i form av finansiering som ikke er knyttet til kostnader, og bør være basert på oppnåelse av resultater med henvisning til arbeidspakker, delmål eller mål for den felles anskaffelsesprosessen for å skape den nødvendige insentivvirkningen.
- 24) For å sikre enhetlige vilkår for gjennomføringen av denne forordningen bør Kommisjonen gis gjennomføringsmyndighet med hensyn til vedtakelse av et flerårig arbeidsprogram for å fastsette finansieringsprioriteringene og gjeldende finansieringsvilkår. Denne myndigheten bør utøves i samsvar med europaparlaments- og rådsforordning (EU) nr. 182/2011³.

Samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutning nr. 81/2024 av 15. mars 2024 om innlemmelse i EØS-avtalen av forordning (EU) 2023/2418 om opprettelse av et instrument for å styrke den europeiske forsvarsindustrien gjennom felles anskaffelser (EDIRPA)

- 25) For å skape en insentivvirkning bør størrelsen på Unionens bidrag til hvert tiltak kunne differensieres på grunnlag av faktorer som den felles anskaffelsens kompleksitet, samarbeidets art eller antallet deltakende medlemsstater eller assosierte land, eller inkluderingen av ytterligere medlemsstater eller assosierte land i eksisterende samarbeid, men bør ikke overstige 15 % av instrumentets samlede budsjett og bør utgjøre høyst 15 % av den anslåtte verdien av den felles anskaffelseskontrakten per konsortium av medlemsstater og assosierte land. På grunn av de høyere kostnadene som vanligvis forbindes med gjennomføring av anskaffelsesprosedyrer med mange leverandører, eller anskaffelsesprosedyrer som medfører overføring av anskaffet utstyr til tredje land, bør taket heves til 20 % av det samlede budsjettet og 20 % av den anslåtte verdien av den felles anskaffelseskontrakten per konsortium av medlemsstater og assosierte land, dersom Ukraina eller Moldova er en av mottakerne av ytterligere kvanta av forsvarsprodukter i forbindelse med anskaffelsestiltaket, eller dersom minst 15 % av den anslåtte verdien av den felles anskaffelseskontrakten tildeles SMB-er eller små foretak med middels markedsverdi som leverandører eller underleverandører. Anskaffelse av ytterligere kvanta av forsvarsprodukter til Ukraina og Moldova bør være mulig med medlemsstatenes samtykke, tatt i betraktning den særskilte sikkerhetssituasjonen i disse to kandidatlandene til EU på bakgrunn av Russlands angrepskrig mot Ukraina.
- 26) Medlemsstater og assosierte land bør utpeke en offentlig innkjøper til å gjennomføre de felles anskaffelsene på deres vegne. Den offentlige innkjøperen bør være en offentlig oppdragsgiver som definert i artikkel 2 nr. 1 punkt 1 i direktiv 2014/24/EU⁴ og artikkel 3 nr. 1 i europaparlaments- og rådsdirektiv 2014/25/EU⁵ som er etablert i en medlemsstat eller i et

assosiert land, Det europeiske forsvarsbyrå eller en internasjonal organisasjon.

- 27) I samsvar med artikkel 193 nr. 2 i europaparlaments- og rådsforordning (EU, Euratom) 2018/1046⁶ (budsjettforordningen) kan det gis tilskudd for et tiltak som allerede er påbegynt, forutsatt at søkeren kan godtgjøre behovet for å iverksette tiltaket før tilskuddsavtalen ble undertegnet. Russlands angrepskrig mot Ukraina har ført til en drastisk endring av forholdene i forsvarsmarkedet, som EDTIB må tilpasse seg under stort tidspress. Ettersom denne tilpasningen haster og er betydelig, samt at det foreligger en risiko for ytterligere fragmentering av det indre marked og forsyningskjedene for relevante forsvarsprodukter, var det umiddelbart nødvendig at medlemsstatene innledet et samarbeid om felles anskaffelser for å sende et viktig signal til markedet og EDTIB. Tidlig økonomisk støtte fra Unionen bør følgelig være mulig. Som unntak fra artikkel 193 i budsjettforordningen bør det derfor i finansieringsbeslutningen kunne fastsettes finansielle bidrag til tiltak som dekker perioder fra 24. februar 2022, selv om de startet før søknaden om tilskudd ble inngitt, forutsatt at de ikke er avsluttet før avtalen om tilskudd er undertegnet.
- 28) Denne forordningen berører ikke reglene fastsatt i europaparlaments- og rådsdirektiv 2009/81/EF⁷. Denne forordningen fastsetter imidlertid mer spesifikke støtteberettigelseskrav. I henhold til direktiv 2009/81/EF kan medlemsstatene i lovgivningen sin innføre muligheten til å pålegge krav i anbudsgrunnlaget knyttet til vern av forsynings sikkerheten eller informasjonssikkerheten. Denne forordningen bygger på de bestemmelsene i direktiv 2009/81/EF og pålegger offentlige innkjøpere forpliktelser med hensyn til de støtteberettigelseskravene som skal inngå i anbudsgrunnlaget. Slike forpliktelser bør ha forrang for motstri-

³ (Europaparlaments- og rådsforordning (EU) nr. 182/2011 av 16. februar 2011 om fastsettelse av allmenne regler og prinsipper for medlemsstatenes kontroll med Kommisjonens utøvelse av sin gjennomføringsmyndighet (EUT L 55 av 28.2.2011, s. 13).

⁴ (Europaparlaments- og rådsdirektiv 2014/24/EU av 26. februar 2014 om offentlig innkjøp og om oppheving av direktiv 2004/18/EF (EUT L 94 av 28.3.2014, s. 65).

⁵ (Europaparlaments- og rådsdirektiv 2014/25/EU av 26. februar 2014 om innkjøp foretatt av enheter som driver virksomhet innenfor vann- og energiforsyning, transport og posttjenester, og om oppheving av direktiv 2004/17/EF (EUT L 94 av 28.3.2014, s. 243).

⁶ (Europaparlaments- og rådsforordning (EU, Euratom) 2018/1046 av 18. juli 2018 om finansielle regler for Unionens alminnelige budsjett, om endring av forordning (EU) nr. 1296/2013, (EU) nr. 1301/2013, (EU) nr. 1303/2013, (EU) nr. 1304/2013, (EU) nr. 1309/2013, (EU) nr. 1316/2013, (EU) nr. 223/2014 og (EU) nr. 283/2014 og beslutning nr. 541/2014/EU og om oppheving av forordning (EU, Euratom) nr. 966/2012 (EUT L 193 av 30.7.2018, s. 1).

⁷ (Europaparlaments- og rådsdirektiv 2009/81/EF av 13. juli 2009 om samordning av framgangsmåtene ved oppdragsgiveres eller offentlige oppdragsgiveres tildeling av visse bygge- og anleggskontrakter, varekontrakter og tjenestekontrakter på forsvars- og sikkerhetsområdet og om endring av direktiv 2004/17/EF og 2004/18/EF (EUT L 216 av 20.8.2009, s. 76).

Samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutning nr. 81/2024 av 15. mars 2024 om innlemmelse i EØS-avtalen av forordning (EU) 2023/2418 om opprettelse av et instrument for å styrke den europeiske forsvarsindustrien gjennom felles anskaffelser (EDIRPA)

dende lovgivning i den medlemsstaten og de assosierte landene der den berørte offentlige innkjøperen er etablert.

- 29) Kommisjonsrekommendasjon (EU) 2018/624⁸ tar sikte på å lette markedsadgangen over landegrensene for SMB-er og mellomstore bedrifter i forsvarssektoren. Den oppfordrer særlig medlemsstatene til å utnytte den fleksibiliteten som tilbys ved direktiv 2009/81/EF, som den som er innført ved artikkel 21 i direktivet, eller den fleksibiliteten som følger av økt bruk av delkontrakter eller elektroniske anskaffelser. Den oppfordrer også medlemsstatene til å lette den administrative byrden i forbindelse med anskaffelser, særlig ved å holde anmodninger om opplysninger eller utvelgelseskriterier forholdsmessige. Innenfor rammen av denne forordningen bør offentlige innkjøpere utpekt av medlemsstatene og assosierte land bruke Kommisjonens rekommendasjoner på best mulig måte ved gjennomføringen av felles anskaffelsestiltak for å sikre SMB-er rettferdig tilgang til støttede anskaffelser.
- 30) I denne forordningen fastsettes en finansiell ramme for instrumentet for perioden 27. oktober 2023 til 31. desember 2025, som skal utgjøre det viktigste referansebeløpet for Europaparlamentet og Rådet under den årlige budsjettprosedyren, som definert i nr. 18 i den tverrinstitusjonelle avtalen av 16. desember 2020 mellom Europaparlamentet, Rådet for Den europeiske union og Europakommisjonen om budsjett disiplin, samarbeid i budsjettsaker og god økonomistyring samt om nye egne midler, herunder et veikart for innføring av nye egne midler⁹.
- 31) I samsvar med budsjettforordningen, europaparlaments- og rådsforordning (EU, Euratom) nr. 883/2013¹⁰ og rådsforordning (EF, Euratom) nr. 2988/95¹¹, (Euratom, EF) nr. 2185/96¹² og (EU) 2017/1939¹³ skal Unionens økonomiske interesser beskyttes ved forholds-

messige tiltak, blant annet tiltak knyttet til forebygging, avdekking, oppretting og etterforskning av uregelmessigheter, herunder bedrageri, til inndrivelse av tapte, feilutbetalte eller uriktig brukte midler og, dersom det er relevant, til ilegging av administrative sanksjoner. Særlig har Det europeiske kontoret for bedrageribekjempelse (OLAF), i samsvar med forordning (Euratom, EF) nr. 2185/96 og forordning (EU, Euratom) nr. 883/2013, myndighet til å utføre administrative undersøkelser, inkludert kontroller på stedet og inspeksjoner, med sikte på å fastslå om det har forekommet bedrageri, korrupsjon eller annen ulovlig virksomhet som påvirker Unionens økonomiske interesser. Den europeiske påtalemyndigheten (EPPO) har i samsvar med forordning (EU) 2017/1939 myndighet til å etterforske og rettsforfølge straffbare forhold som påvirker Unionens økonomiske interesser, som fastsatt i europaparlaments- og rådsdirektiv (EU) 2017/1371¹⁴. I samsvar med budsjettforordningen skal enhver person eller enhet som mottar EU-midler, samarbeide fullt ut om å beskytte Unionens økonomiske interesser, gi Kommisjonen, OLAF og Revisjonsretten, og EPPO for medlemsstater som deltar i styrket samarbeid i henhold til forordning (EU) 2017/1939, de rettighetene og den tilgangen som er nødvendig, og sikre at eventuelle tredjeparter som deltar i forvaltningen av EU-midler, gir tilsvarende rettigheter.

- 32) I henhold til artikkel 85 nr. 1 i rådsbeslutning (EU) 2021/1764¹⁵ er personer og enheter som er etablert i oversjøiske land eller territorier, berettiget til finansiering i samsvar med instrumentets regler og formål, og med eventuelle ordninger som gjelder for medlemsstaten som

⁸ (Kommisjonsrekommendasjon (EU) 2018/624 av 20. april 2018 om markedsadgang over landegrensene for underleverandører og små og mellomstore bedrifter i forsvarssektoren (EUT L 102 av 23.4.2018, s. 87).

⁹ (EUT L 433 I av 22.12.2020, s. 28).

¹⁰ (Europaparlaments- og rådsforordning (EU, Euratom) nr. 883/2013 av 11. september 2013 om undersøkelser som foretas av Det europeiske kontor for bedrageribekjempelse (OLAF), og om oppheving av europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 1073/1999 og rådsforordning (Euratom) nr. 1074/1999 (EUT L 248 av 18.9.2013, s. 1).

¹¹ (Rådsforordning (EF, Euratom) nr. 2988/95 av 18. desember 1995 om beskyttelse av De europeiske fellesskaps økonomiske interesser (EFT L 312 av 23.12.1995, s. 1).

¹² (Rådsforordning (EF, Euratom) nr. 2185/96 av 11. november 1996 om kontroll og inspeksjon på stedet som foretas av Kommisjonen for å verne De europeiske fellesskaps økonomiske interesser mot bedrageri og andre uregelmessigheter (EFT L 292 av 15.11.1996, s. 2).

¹³ (Rådsforordning (EU) 2017/1939 av 12. oktober 2017 om gjennomføring av styrket samarbeid om opprettelse av Den europeiske påtalemyndighet («EPPO») (EUT L 283 av 31.10.2017, s. 1).

¹⁴ (Europaparlaments- og rådsdirektiv (EU) 2017/1371 av 5. juli 2017 om strafferettslig bekjempelse av bedrageri mot Unionens økonomiske interesser (EUT L 198 av 28.7.2017, s. 29).

¹⁵ (Rådsbeslutning (EU) 2021/1764 av 5. oktober 2021 om assosieringen av de oversjøiske land og territorier med Den europeiske union, herunder forbindelsene mellom Den europeiske union på den ene siden og Grønland og Kongeriket Danmark på den andre siden (beslutning om assosieringen av de oversjøiske land og territorier, herunder Grønland) (EUT L 355 av 7.10.2021, s. 6).

Samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutning nr. 81/2024 av 15. mars 2024 om innlemmelse i EØS-avtalen av forordning (EU) 2023/2418 om opprettelse av et instrument for å styrke den europeiske forsvarsindustrien gjennom felles anskaffelser (EDIRPA)

det oversjøiske landet eller territoriet er knyttet til.

- 33) I denne forordningen bør det med forsvarsprodukter forstås produkter innenfor virkeområdet til direktiv 2009/81/EF, som fastsatt i artikkel 2 i direktivet, særlig de produkttypene som omfattes av listen over våpen, ammunisjon og krigsmateriell som ble vedtatt i rådsbeslutning 255/58 av 15. april 1958¹⁶. Denne listen omfatter kun utstyr som er utformet, utviklet og framstilt for særlige militære formål. Listen er imidlertid generisk og skal tolkes i vid forstand og i lys av endringer innenfor teknologi, innkjøpspolitikk og militære krav som fører til utvikling av nye typer utstyr, for eksempel på grunnlag av unionens felles liste over militært utstyr. I denne forordningen bør det med forsvarsprodukter også menes produkter som, selv om de i utgangspunktet er utformet for sivil bruk, senere blir tilpasset til militære formål for bruk som våpen, ammunisjon eller krigsmateriell.
- 34) I henhold til artikkel 4 nr. 2 i TEU skal nasjonal sikkerhet fortsatt være den enkelte medlemsstats eneansvar. Medlemsstatene avgjør seg imellom hvilke ordninger som skal gjelde for vern av graderte opplysninger i forbindelse med den felles anskaffelsen, i samsvar med nasjonale lover og forskrifter,
- 35) Kommisjonen verner om graderte opplysninger i samsvar med sikkerhetsreglene i beslutning (EU, Euratom) 2015/444¹⁷. I tråd med avtalen av 4. mai 2011 mellom medlemsstatene i Den europeiske union, forsamlet i Rådet, om beskyttelse av graderte opplysninger som utveksles i Den europeiske unions interesse¹⁸ og rådsbeslutning 2013/488/EU¹⁹, skal medlemsstatene sikre at de gir graderte EU-opplysninger samme grad av vern som Rådets sikkerhetsregler i rådsbeslutning 2013/488/EU.
- 36) Kommisjonen bør utarbeide en evalueringsrapport for instrumentet og framlegge den for Europaparlamentet og Rådet innen 31. desember 2026. Rapporten bør evaluere virkningen

av og formålstjenligheten til de tiltakene som er iverksatt under instrumentet, samtidig som det også tenkes kritisk framover om hvordan man kan sikre alle komponentene som trengs i EDTIBs forsyningskjede, med behørig hensyn til viktigheten av forsyningsikkerhetsordninger og EDTIBs funksjon. Evalueringsrapporten bør videre identifisere mangler og kritisk avhengighet av ikke-assosierte tredjeland når det gjelder råstoffer, komponenter og produksjonskapasitet, på grunnlag av arbeid som er utført i forbindelse med Observatory of Critical Technologies. Vurderingsrapporten bør danne grunnlaget for Kommisjonens arbeid med teknologistrategi, herunder avbøtende tiltak for å avhjelpe disse manglene og kritiske avhengighetsforholdene.

- 37) Denne forordningen berører ikke medlemsstatenes handlefrihet med hensyn til deres politikk for eksport av forsvarsrelaterte varer.
- 38) Ettersom målene for denne forordningen ikke kan nås i tilstrekkelig grad av medlemsstatene og derfor bedre kan nås på unionsplan, kan Unionen treffe tiltak i samsvar med nærhetsprinsippet som fastsatt i artikkel 5 i TEU. I samsvar med forholdsmessighetsprinsippet fastsatt i nevnte artikkel går denne forordningen ikke lenger enn det som er nødvendig for å nå disse målene.
- 39) For å gjøre det mulig å starte gjennomføringen av denne forordningen så raskt som mulig, bør den tre i kraft omgående.

VEDTATT DENNE FORORDNINGEN:

Artikkel 1

Formål

Denne forordningen oppretter et kortsiktig instrument for å styrke den europeiske forsvarsindustrien gjennom felles anskaffelser («instrumentet») for tidsrommet 27. oktober 2023 til 31. desember 2025.

Artikkel 2

Definisjoner

I denne forordningen menes med

- 1) «felles anskaffelse» en anskaffelse som gjennomføres i fellesskap av minst tre medlemsstater,
- 2) «kontroll», med hensyn til en leverandør eller underleverandør, evnen til å utøve en avgjørende innflytelse på en leverandør eller underleverandør enten direkte eller indirekte gjen-

¹⁶ (Beslutning som definerer listen over produkter (våpen, ammunisjon og krigsmateriell) som bestemmelsene i traktatens artikkel 223 nr. 1 bokstav b) – nå artikkel 296 nr. 1 bokstav b) – får anvendelse på (dok. 255/58). Protokoll av 15. april 1958: dok. 368/58.

¹⁷ (Kommisjonsbeslutning (EU, Euratom) 2015/444 av 13. mars 2015 om sikkerhetsregler for vern av graderte EU-opplysninger (EUT L 72 av 17.3.2015, s. 53).

¹⁸ (EUT C 202 av 17.12.2011, s. 13).

¹⁹ (Rådsbeslutning 2013/488/EU av 23. september 2013 om sikkerhetsregler for vern av graderte EU-opplysninger (EUT L 274 av 15.10.2013, s. 1).

Samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutning nr. 81/2024 av 15. mars 2024 om innlemmelse i EØS-avtalen av forordning (EU) 2023/2418 om opprettelse av et instrument for å styrke den europeiske forsvarsindustrien gjennom felles anskaffelser (EDIRPA)

- nom ett eller flere mellomliggende rettssubjekter,
- 3) «ledelsesstruktur» et organ hos et rettssubjekt som er utnevnt i samsvar med nasjonal rett og rapporterer til administrerende direktør når det er hensiktsmessig, og som har fullmakt til å fastsette rettssubjektets strategi, mål og overordnede kurs, og som kontrollerer og overvåker ledelsens beslutningstaking,
 - 4) «enhet fra et ikke-assosiert tredjeland» et rettssubjekt som er etablert i et ikke-assosiert tredjeland eller, dersom det er etablert i Unionen eller i et assosiert land, som har sine ledelsesstrukturer i et ikke-assosiert tredjeland,
 - 5) «offentlig innkjøper» en offentlig oppdragsgiver som definert i artikkel 2 nr. 1 punkt 1) i direktiv 2014/24/EU og artikkel 3 nr. 1 i direktiv 2014/25/EU som er etablert i en medlemsstat eller i et assosiert land, Det europeiske forsvarsbyrå eller en internasjonal organisasjon, som er utpekt av medlemsstater og assosierte land til å gjennomføre en felles anskaffelse på deres vegne,
 - 6) «forsvarsprodukter» produkter som er omfattet av virkeområdet til direktiv 2009/81/EF, som fastsatt i direktivets artikkel 2, inkludert medisinsk utstyr til bruk i strid,
 - 7) «graderte opplysninger» opplysninger eller materiale i enhver form, hvis ulovlige utlevering kan volde Unionens eller en eller flere medlemsstaters interesser varierende grad av skade, og som er merket med en EU-gradering eller en tilsvarende gradering, som fastsatt i avtalen mellom medlemsstatene i Den europeiske union, forsamlet i Rådet, om beskyttelse av graderte opplysninger som utveksles i Den europeiske unions interesse²⁰,
 - 8) «følsomme opplysninger» ugraderte opplysninger og data som skal beskyttes mot uautorisert tilgang eller utlevering på grunn av forpliktelse som er nedfelt i unionsretten eller nasjonal rett, dersom det er relevant, eller for å kunne garantere personvernet eller sikkerheten til en fysisk eller juridisk person,

Artikkel 3

Mål

1. Instrumentet har følgende mål:
 - a) Å fremme konkurransevnen og effektiviteten til den europeiske militærteknologiske og forsvarsindustrielle basen (EDTIB), inkludert SMB-er og små selska-

per med middels markedsverdi, for å skape en mer motstandsdyktig og sikrere Union, særlig ved å sette fart på industriens tilpassing til strukturendringer på en samarbeidsbasert måte, herunder gjennom å skape og øke industriens produksjonskapasitet og åpne forsyningskjedene for grenseoverskridende samarbeid i hele Unionen, slik at EDTIB kan levere de forsvarsproduktene som medlemsstatene trenger.

- b) Å fremme samarbeid i prosesser med anskaffelser av forsvarsmateriell mellom deltakende medlemsstater for å bidra til solidaritet, motvirke fortrenningsvirkninger, styrke effektiviteten i bruken av offentlige midler og redusere uforholdsmessig fragmentering, noe som i lengden vil føre til økt standardisering av forsvarssystemer og større samvirkingsevne mellom medlemsstatenes kapasiteter samtidig som konkurransevnen og mangfoldet av produkter som er tilgjengelige for medlemsstatene, og i leverandørkjeden, bevares.
2. Målene i nr. 1 skal etterstrebes med vekt på å styrke og utvikle EDTIB i hele Unionen slik at den kan dekke de mest akutte og kritiske behovene for forsvarsprodukter, særlig de som ble avdekket og forverret av Russlands angrepskrig mot Ukraina, som transport av forsvarsprodukter til Ukraina, samtidig som det tas hensyn til målene til det strategiske kompasset for sikkerhet og forsvar og arbeidet til innsatsgruppen for felles anskaffelser av forsvarsmateriell. Dette kan oppnås både gjennom påfylling av lagre som er blitt tømt som følge av overføring av forsvarsprodukter til Ukraina, også med utstyr som er tilgjengelig på markedet, og gjennom utskifting av foreldet utstyr og styrking av kapasiteter.

Artikkel 4

Budsjett

1. Den finansielle rammen for gjennomføringen av instrumentet i tidsrommet 27. oktober 2023 til 31. desember 2025, er 300 millioner euro i løpende priser.
2. Rammen nevnt i nr. 1 kan også benyttes til teknisk og administrativ bistand ved gjennomføringen av instrumentet, f.eks. forberedende virksomhet, overvåking, kontroll, revisjon og evaluering, og til IT-systemer i foretakene.
3. Midler som tildeles medlemsstatene innenfor rammen av delt forvaltning, kan på deres anmodning overføres til instrumentet på vilkå-

²⁰ (EUT C 202 av 17.12.2011, s. 13.)

rene fastsatt i de relevante bestemmelsene i europaparlaments- og rådsforordning (EU) 2021/1060²¹. Kommisjonen skal ta i bruk disse midlene direkte i samsvar med artikkel 62 nr. 1 første ledd bokstav a) i budsjettforordningen. Disse midlene skal brukes til fordel for den berørte medlemsstaten.

4. Budsjettforpliktelser som gjelder virksomhet som strekker seg over flere enn ett regnskapsår, kan fordeles over flere år i årlige delbeløp.

Artikkel 5

Assosierte land

Medlemmer av Det europeiske frihandelsforbund som er medlemmer av EØS (assosierte land), skal kunne delta i instrumentet i samsvar med vilkårene i avtalen om Det europeiske økonomiske samarbeidsområde.

Artikkel 6

Gjennomføring av og former for EU-finansiering

1. Instrumentet skal gjennomføres gjennom direkte forvaltning i samsvar med budsjettforordningen.
2. EU-finansieringen skal brukes til å gi insentiver til samarbeid mellom medlemsstatene for å oppfylle målene som er angitt i artikkel 3. Ved fastsettelsen av det finansielle bidraget skal det tas hensyn til samarbeidsaspektet ved felles anskaffelser og behovet for å skape den insentivvirkningen som er nødvendig for å få i stand samarbeid.
3. Som unntak fra artikkel 193 i budsjettforordningen kan finansielle bidrag, dersom det er nødvendig for gjennomføringen av et tiltak, dekke tiltak som er innledet før datoen for anmodningen om finansielt bidrag til tiltaket, forutsatt at tiltaket ikke ble innledet før 24. februar 2022, og ikke er avsluttet før undertegningen av tilskuddsavtalen. Tiltak som er støtteberettigede med tilbakevirkende kraft, skal oppfylle alle støtteberettigelseskravene i artikkel 8 og 9 i denne forordningen.

4. Tilskudd som gjennomføres gjennom direkte forvaltning skal gis og forvaltes i samsvar med avsnitt VIII i budsjettforordningen.

Artikkel 7

Bruk av finansiering som ikke er knyttet til kostnader

1. Tilskudd skal være i form av finansiering som ikke er knyttet til kostnader, i samsvar med artikkel 180 nr. 3 i budsjettforordningen.
2. Størrelsen på unionsbidraget som tildeles hvert tiltak, kan fastsettes på grunnlag av faktorer som
 - a) kompleksiteten til den felles anskaffelsen, der en del av den anslåtte verdien av kontrakten for den felles anskaffelsen og erfaringer gjort ved lignende tiltak kan tjene som en foreløpig indikator,
 - b) de egenskapene ved samarbeidet som sannsynligvis vil gi økt samvirkingsevne og sende signaler til industrien om langsiktige investeringer,
 - c) antall deltakende medlemsstater og assosierte land, eller inkludering av ytterligere medlemsstater eller assosierte land i eksisterende samarbeid.
3. Unionens finansielle bidrag til hvert tiltak skal ikke overstige 15 % av beløpet nevnt i artikkel 4 nr. 1 og skal utgjøre høyst 15 % av den anslåtte verdien av den felles anskaffelseskontrakten per konsortium av medlemsstater og assosierte land.
4. Som unntak fra nr. 3 i denne artikkelen kan Unionens finansielle bidrag til hvert tiltak være opp til 20 % av beløpet nevnt i artikkel 4 nr. 1 og skal utgjøre høyst 20 % av den anslåtte verdien av den felles anskaffelseskontrakten, dersom minst ett av følgende vilkår er oppfylt:
 - a) Ukraina eller Moldova er en av mottakerne av ytterligere kvanta av forsvarsprodukter i forbindelse med anskaffelsestiltaket, i samsvar med artikkel 9 nr. 3,
 - b) minst 15 % av den anslåtte verdien av den felles anskaffelseskontrakten tildeles SMB-er eller små foretak med middels markedsverdi som leverandører eller underleverandører.

Artikkel 8

Støtteberettigede tiltak

1. Bare tiltak som oppfyller alle de følgende kriteriene, skal være berettiget til EU-finansiering innenfor rammen av instrumentet:

²¹ (Europaparlaments- og rådsforordning (EU) 2021/1060 av 24. juni 2021 om fastsettelse av felles bestemmelser for Det europeiske fond for regionalutvikling, Det europeiske sosialfond pluss, Utjevningfondet, Fondet for rettferdig omstilling og Det europeiske hav-, fiskeri- og akvakulturfond og om finansielle regler for disse og for Asyl-, migrasjons- og integrasjonsfondet, Fondet for indre sikkerhet og instrumentet for økonomisk støtte til grenseforvaltning og visumpolitikk (EUT L 231 av 30.06.2021, s. 159).

Samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutning nr. 81/2024 av 15. mars 2024 om innlemmelse i EØS-avtalen av forordning (EU) 2023/2418 om opprettelse av et instrument for å styrke den europeiske forsvarsindustrien gjennom felles anskaffelser (EDIRPA)

- a) De omfatter samarbeid mellom de støtteberettigede enhetene nevnt i artikkel 10 med hensyn til felles anskaffelser av de mest akutte og kritiske behovene for forsvarsprodukter og gjennomfører de målene som er angitt i artikkel 3.
 - b) De omfatter nytt samarbeid, også innen eksisterende rammeverk, eller en utvidelse av eksisterende samarbeid til minst én ny medlemsstat eller ett nytt assosiert land.
 - c) De gjennomføres av et konsortium av minst tre medlemsstater.
 - d) De oppfyller de ytterligere vilkårene som angis artikkel 9.
2. Følgende tiltak skal ikke være støtteberettigede:
- a) Tiltak som innebærer felles anskaffelser av varer eller tjenester som er forbudt ved gjeldende folkerett.
 - b) Tiltak som innebærer felles anskaffelser av dødbringende selvstyrte våpen uten mulighet for signifikant menneskelig kontroll over beslutninger om utvelgning og innsats ved angrep mot mennesker.

Artikkel 9

Ytterligere vilkår for støtteberettigelse

1. Medlemsstater og assosierte land som deltar i en felles anskaffelse, skal enstemmig utpeke en offentlig innkjøper som skal handle på deres vegne ved den felles anskaffelsen. Den offentlige innkjøperen skal gjennomføre anskaffelsesprosedyrene og inngå de resulterende kontraktene med leverandørene på vegne av de deltakende landene. Den offentlige innkjøperen kan delta i tiltaket som støttmottaker og kan opptre som koordinator for konsortiet, og kan derfor være i stand til å forvalte og kombinere midler fra instrumentet og midler fra de deltakende medlemsstatene og assosierte landene.
Denne forordningen berører ikke reglene om samordning av framgangsmåtene ved oppdragsgiveres eller offentlige oppdragsgiveres tildeling av visse bygge- og anleggskontrakter, varekontrakter og tjenestekontrakter på forsvars- og sikkerhetsområdet fastsatt i direktiv 2009/81/EF.
2. Anskaffelsesprosedyrene i nr. 1 skal baseres på en avtale som de deltakende medlemsstatene og assosierte landene inngår med den offentlige innkjøperen på de vilkårene som er angitt i arbeidsprogrammet. Avtalen skal særlig fastsette de praktiske ordningene som gjel-

der for den felles anskaffelsen og beslutningsprosessen for valg av framgangsmåte, vurdering av anbud og tildeling av kontrakt.

3. Avtalen nevnt i nr. 2 kan bemyndige den offentlige innkjøperen til å anskaffe ytterligere kvanta av det aktuelle forsvarsproduktet til Ukraina eller Moldova. En slik bemyndigelse skal godkjennes enstemmig av de medlemsstatene som deltar i den felles anskaffelsen.
Slike ordninger for ytterligere anskaffelser berører ikke gjeldende EU-rett og skal være i tråd med medlemsstatenes nasjonale lover og forskrifter om eksport av forsvarsrelaterte varer.
4. Prosedyrer og kontrakter for felles anskaffelser skal omfatte deltakelseskravene for leverandører og underleverandører som deltar i den felles anskaffelsen, angitt i nr. 5–12.
5. Leverandører og underleverandører som deltar i den felles anskaffelsen, skal være etablert og ha sin ledelsesstruktur i Unionen eller i et assosiert land. De skal ikke være underlagt kontroll av et ikke-assosiert tredjeland eller av en enhet fra et ikke-assosiert tredjeland, eller de skal alternativt ha vært underlagt granskning i henhold til europaparlaments- og rådsforordning (EU) 2019/452²² og om nødvendig avbøtende tiltak, samtidig som det tas hensyn til målene angitt i artikkel 3 i denne forordningen.
6. Som unntak fra nr. 5 i denne artikkelen kan et rettssubjekt som er etablert i Unionen eller i et assosiert land, og som kontrolleres av et ikke-assosiert tredjeland eller av en enhet fra et ikke-assosiert tredjeland, delta i den felles anskaffelsen dersom det stiller garantier som er verifisert av medlemsstaten eller det assosierte landet der leverandøren eller underleverandøren som deltar i den felles anskaffelsen, er etablert. Garantiene skal gi sikkerhet for at en leverandørs eller underleverandørs deltakelse i den felles anskaffelsen ikke er i strid med Unionens og medlemsstatenes sikkerhets- og forsvarsinteresser som fastsatt innenfor rammen av den felles utenriks- og sikkerhetspolitikken i henhold til avdeling V i TEU, eller med målene angitt i artikkel 3 i denne forordningen.
7. Garantiene det vises til i nr. 6 i denne artikkelen, kan bygge på en standardisert mal fra

²² (Europaparlaments- og rådsforordning (EU) 2019/452 av 19. mars 2019 om opprettelse av en ramme for granskning av utenlandske direkteinvesteringer i Unionen (EUT L 79 I av 21.3.2019, s. 1).

Kommisjonen, med bistand fra komiteen nevnt i artikkel 16, og skal være en del av anbudsgrunnlaget for å sikre en harmonisert tilnærming i hele Unionen. Garantiene skal særlig dokumentere at det er innført tiltak i forbindelse med den felles anskaffelsen for å sikre at

- a) kontrollen over leverandøren eller underleverandøren som deltar i den felles anskaffelsen, ikke utøves på en måte som hindrer eller begrenser dennes evne til å utføre bestillingen og levere resultater,
 - b) et ikke-assosiert tredjeland eller en enhet fra et ikke-assosiert tredjeland ikke får tilgang til graderte opplysninger om den felles anskaffelsen, og at ansatte eller andre personer som deltar i den felles anskaffelsen, har nasjonal sikkerhetsklarering utstedt av en medlemsstat eller et assosiert land i samsvar med nasjonale lover og forskrifter.
8. De offentlige innkjøperne skal gi Kommisjonen melding om de avbøtende tiltakene som brukes i henhold til forordning (EU) 2019/452, jf. nr. 5 i denne artikkelen, eller de garantiene som er nevnt i nr. 6 i denne artikkelen. Ytterligere informasjon om de avbøtende tiltakene som er brukt, eller garantiene, skal gjøres tilgjengelig for Kommisjonen på anmodning. Kommisjonen skal underrette komiteen nevnt i artikkel 16 i denne forordningen om enhver melding som inngis i samsvar med dette nummeret.
9. Infrastruktur, anlegg, eiendeler og ressurser tilhørende leverandører og underleverandører som deltar i den felles anskaffelsen, og som brukes til den felles anskaffelsen, skal ligge på territoriet til en medlemsstat eller et assosiert land. Dersom leverandører og underleverandører som deltar i den felles anskaffelsen, ikke har noen lett tilgjengelige alternativer eller infrastruktur, anlegg, eiendeler og ressurser som er relevante, i Unionen eller i et assosiert land, kan de bruke sin infrastruktur og sine anlegg, eiendeler og ressurser som befinner seg eller oppbevares utenfor medlemsstatenes eller de assosierte landenes territorium, forutsatt at denne bruken ikke er i strid med Unionens og medlemsstatenes sikkerhets- og forsvarsinteresser, og er i samsvar med målene angitt i artikkel 3.
10. Felles anskaffelsesprosedyrer og -kontrakter skal også omfatte et krav om at forsvarsproduktet ikke skal være underlagt restriksjoner fra et ikke-assosiert tredjeland eller en enhet fra et ikke-assosiert tredjeland, direkte eller

indirekte via ett eller flere mellomliggende rettssubjekter, som begrenser en medlemsstats evne til å bruke det aktuelle forsvarsproduktet.

11. Som unntak fra nr. 10 og i lys av den geopolitiske situasjonen og det akutte behovet for å anskaffe forsvarsprodukter med støtte fra instrumentet, skal kravene i det nevnte nummeret ikke gjelde for akutte og kritiske forsvarsprodukter, forutsatt at begge følgende vilkår er oppfylt:
 - a) Medlemsstater eller assosierte land som deltar i den felles anskaffelsen, forplikter seg til å undersøke om de komponentene som er underlagt restriksjoner, kan erstattes av en alternativ komponent fra Unionen uten restriksjoner.
 - b) De innkjøpte forsvarsproduktene var i bruk før 24. februar 2022 av de væpnede styrkene til et flertall av medlemsstatene som deltar i den felles anskaffelsen.
12. Kostnadene for komponentene fra Unionen eller assosierte land skal ikke være under 65 % av sluttproduktets anslåtte verdi. Ingen komponenter skal komme fra ikke-assosierte tredjeland som handler i strid med Unionens og medlemsstatenes sikkerhets- og forsvarsinteresser, herunder i strid med prinsippet om godt naboskap.
13. I denne artikkelen menes med «underleverandører som deltar i den felles anskaffelsen» ethvert rettssubjekt som leverer kritiske innsatsvarer med unike egenskaper som er avgjørende for et produkts funksjon, og som er tildelet minst 15 % av kontraktens verdi.

Artikkel 10

Støtteberettigede enheter

Forutsatt at de oppfyller kriteriene for støtteberettigelse i artikkel 197 i budsjettforordningen, er følgende enheter støtteberettiget:

- a) Offentlige myndigheter i medlemsstatene.
- b) Offentlige myndigheter i assosierte land.
- c) Offentlige innkjøpere.

Artikkel 11

Tildelingskriterier

1. Kommisjonen skal vurdere forslagene på grunnlag av følgende kriterier for tildeling av tilskudd:
 - a) Antall medlemsstater eller assosierte land som deltar i hver felles anskaffelse.

Samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutning nr. 81/2024 av 15. mars 2024 om innlemmelse i EØS-avtalen av forordning (EU) 2023/2418 om opprettelse av et instrument for å styrke den europeiske forsvarsindustrien gjennom felles anskaffelser (EDIRPA)

- b) Den anslåtte verdien av den felles anskaffelsen.
 - c) Dokumentasjon av tiltakets bidrag til å styrke konkurranseevnen og til å tilpasse, modernisere og utvikle EDTIB slik at basen kan imøtekomme særlig de mest akutte og kritiske behovene for forsvarsprodukter, som nevnt i artikkel 3 nr. 2, også når det gjelder leveringstid, tilgjengelighet og forsyning.
 - d) Dokumentasjon av tiltakets bidrag til å fylle opp igjen lagre, også de som er tømt som et resultat av reaksjonen på Russlands angrepskrig mot Ukraina, til å erstatte utdatt utstyr og til å styrke kapasitetene, som nevnt i artikkel 3 nr. 2).
 - e) Omfanget av tiltakets bidrag til styrking av samarbeidet mellom medlemsstatene eller de assosierte landene, særlig gjennom proporsjonal deling av tekniske og finansielle risikoer og muligheter på grunnlag av et ekte samarbeidsbasert konsept, og til samvirkingsevnen til produkter som anskaffes under denne forordningen.
 - f) Tiltakets bidrag til å overvinne hindringer for felles anskaffelser.
 - g) Omfanget av tiltakets bidrag til konkurranseevnen til og tilpasningen av EDTIB til strukturendringer, også teknologiske endringer, gjennom blant annet skaping eller øking av produksjonskapasitet, reservasjon av produksjonskapasitet og forsyningssikkerhet.
 - h) Deltaking av SMB-er og små selskaper med middels markedsverdi.
 - i) Etablering av nye samarbeid over landegrensene mellom leverandører og underleverandører i forsyningskjedene i hele Unionen.
 - j) Kvalitet og effektivitet i planene for gjennomføringen av tiltaket.
2. Arbeidsprogrammet skal angi nærmere hvordan tildelingskriteriene i nr. 1 skal brukes, herunder eventuell vektning. Det skal ikke fastsettes individuelle terskelverdier i arbeidsprogrammet.
 3. Kommisjonen skal sende over evalueringsrapporten om forslagsinnbydelsen til den komiteen som er nevnt i artikkel 16. Kommisjonen skal gi søkerne en detaljert rapport om resultatet av evalueringen av forslaget deres.

Artikkel 12

Arbeidsprogram

1. Instrumentet skal gjennomføres ved hjelp av et flerårig arbeidsprogram i henhold til artikkel 110 i budsjettforordningen («arbeidsprogrammet»).
2. Kommisjonen skal vedta arbeidsprogrammet ved bruk av en gjennomføringsrettsakt. Gjennomføringsrettsakten skal vedtas etter undersøkelsesprosedyren nevnt i artikkel 16 nr. 3.
3. Arbeidsprogrammet skal angi
 - a) den finansielle minsteprioriteringen for de felles anskaffelsestiltakene,
 - b) det veiledende beløpet for finansiell støtte til tiltak som gjennomføres av det minimumsantallet av medlemsstater som kreves i artikkel 8 nr. 1 bokstav c),
 - c) insentiver til anskaffelser av høyere verdi og inkludering av ytterligere medlemsstater eller assosierte land i et eksisterende samarbeid,
 - d) det samlede beløpet for Unionens bidrag til hver finansieringsprioritering,
 - e) en beskrivelse av tiltak som involverer samarbeid om felles anskaffelser,
 - f) den anslåtte verdien av felles anskaffelser,
 - g) prosedyren for evaluering og utvelging av forslag,
 - h) en beskrivelse av delmålene, som skal utformes på en slik måte at de markerer vesentlige framskritt i gjennomføringen av tiltakene, de resultatene som skal oppnås og de tilknyttede beløpene som skal utbetales,
 - i) ordninger for kontroll av delmålene i bokstav h), oppfylging av vilkår og oppnåelse av resultater, og
 - j) metodene for fastsettelse og eventuelt justering av finansieringsbeløpene.
4. Arbeidsprogrammet skal fastsette finansieringsprioriteringene i tråd med de behovene som er nevnt i artikkel 3 nr. 2. Disse finansieringsprioriteringene skal ha som mål å sikre tilstrekkelige mengder av de mest akutte og kritiske forsvarsproduktene for å avhjelpe de mest akutte manglene, som nevnt i avsnitt 4 i fellesmeldingen om en analyse av investeringsunderskuddet på forsvarsområdet og veien framover.

Artikkel 13

Anvendelse av reglene om graderte opplysninger og følsomme opplysninger

1. Innenfor denne forordningens virkeområde
 - a) skal medlemsstater og assosierte land som deltar i en felles anskaffelse, avgjøre seg imellom hvilke ordninger som skal gjelde for vern av graderte opplysninger i forbindelse med den felles anskaffelsen, i samsvar med nasjonale lover og forskrifter,
 - b) skal hver medlemsstat sikre at den gir graderte EU-opplysninger samme grad av vern som Rådets sikkerhetsregler i rådsbeslutning 2013/488/EU,
 - c) skal Kommisjonen verne om graderte EU-opplysninger som er mottatt i forbindelse med instrumentet, i samsvar med sikkerhetsreglene i beslutning (EU, Euratom) 2015/444.
2. Kommisjonen skal opprette et sikret utvekslingssystem som gjør det lettere å utveksle graderte opplysninger og følsomme opplysninger mellom Kommisjonen og medlemsstatene og assosierte land og, når det er hensiktsmessig, med søkere og mottakere. Dette systemet skal ta høyde for medlemsstatenes nasjonale lovverk for sikkerhet.

Artikkel 14

Overvåking og rapportering

1. Kommisjonen skal overvåke gjennomføringen av instrumentet og rapportere til Europaparlamentet og Rådet om framdriften. Kommisjonen skal innføre nødvendige overvåkingsordninger for dette formålet.
2. Innen 31. desember 2026 skal Kommisjonen utarbeide en rapport med en evaluering av virkningen av og formålstjenligheten til de tiltakene som er iverksatt i henhold til instrumentet («evalueringsrapporten»), og framlegge den for Europaparlamentet og Rådet.
3. Evalueringsrapporten skal bygge på samråd med medlemsstatene og de viktigste aktørene, og den skal vurdere framdriften med hensyn til å nå målene i artikkel 3. Den skal evaluere potensielle flaskehalsar i instrumentets virkemåte og særlig instrumentets bidrag til
 - a) samarbeid mellom medlemsstater og assosierte land, inkludert etableringen av nytt samarbeid over landegrensene,
 - b) deltakelse av SMB-er og små selskaper med middels markedsverdi i tiltakene,

- c) etablering av nytt samarbeid over landegrensene mellom leverandører og underleverandører i forsyningskjedene i hele Unionen,
 - d) styrking av EDTIBs konkurranseevne, tilpasning, modernisering og utvikling slik at basen kan imøtekomme særlig de mest akutte og kritiske behovene for forsvarsprodukter,
 - e) den samlede verdien av de felles anskaffelseskontraktene for de mest akutte og kritiske forsvarsproduktene som instrumentet støtter.
4. På grunnlag av tilgjengelige bidrag fra den offentlige innkjøperen, som forundersøkelser i henhold til artikkel 9 nr. 11 bokstav a) og, dersom det er relevant, av det arbeidet som er utført i forbindelse med Observatory of Critical Technologies, skal evalueringsrapporten identifisere mangler og kritisk avhengighet av ikke-assosierte tredjeland med hensyn til produkter som anskaffes med finansiell støtte fra instrumentet. Vurderingsrapporten skal danne grunnlaget for Kommisjonens arbeid med teknologistrategi, herunder avbøtende tiltak for å avhjelpe disse manglene og kritiske avhengighetsforholdene. Kommisjonen skal vurdere å foreslå tiltak for å avbøte mangler og kritisk avhengighet av ikke-assosierte tredjeland innenfor rammene av Det europeiske forsvarsfondet, eventuelt gjennom kritisk tenkning framover om hvordan alle komponentene som trengs i EDTIBs forsyningskjede, skal sikres.
 5. Alle rapporteringskrav som påhviler medlemsstatene, gjelder med forbehold for nasjonale lover og forskrifter samt artikkel 346 i TFEU.

Artikkel 15

Informasjon, kommunikasjon og offentlighet

1. Uten at det berører gjeldende EU-rett eller nasjonale lover og forskrifter for vern av graderte opplysninger og følsomme opplysninger, skal mottakere av EU-finansiering anerkjenne opprinnelsen til disse midlene og sikre synligheten til EU-finansieringen, særlig når de fremmer tiltakene og resultatene av dem, ved å gi sammenhengende, effektiv, forholdsmessig og målrettet informasjon til flere typer publikum, blant annet mediene og offentligheten.
2. Kommisjonen skal gjennomføre informasjons- og kommunikasjonstiltak i forbindelse med instrumentet, tiltak som gjøres innenfor ram-

Samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutning nr. 81/2024 av 15. mars 2024 om innlemmelse i EØS-avtalen av forordning (EU) 2023/2418 om opprettelse av et instrument for å styrke den europeiske forsvarsindustrien gjennom felles anskaffelser (EDIRPA)

men av instrumentet, og resultatene som oppnås.

- Økonomiske midler som er tildelt instrumentet, skal bidra til å spre informasjon om Unions politiske prioriteringer i den grad prioriteringene er knyttet til målene angitt i artikkel 3.

Artikkel 16

Komitéprosedyre

- Kommisjonen skal bistås av en komité. Nevnte komité skal være en komité i samsvar med forordning (EU) nr. 182/2011.
- Det europeiske forsvarsbyrå skal inviteres til å framlegge sine synspunkter og sin sakkunnskap for komiteen som observatør. Den europeiske tjenesten for utenriksforbindelser skal også inviteres til å bistå i komiteen.
- Når det vises til dette nummeret, får artikkel 5 i forordning (EU) nr. 182/2011 anvendelse.

Dersom komiteen ikke avgir uttalelse, skal Kommisjonen ikke vedta utkastet til gjennomføringsrettsakt, og artikkel 5 nr. 4 tredje ledd i forordning (EU) nr. 182/2011 får anvendelse.

Artikkel 17

Ikrafttredelse

Denne forordningen trer i kraft dagen etter at den er kunngjort i *Den europeiske unions tidende*.

Denne forordningen er bindende i alle deler og kommer direkte til anvendelse i alle medlemsstater.

Utferdiget i Strasbourg 18. oktober 2023.

For Europaparlamentet

For Rådet

R. Metsola

J. M. Albares Bueno

President

Formann